

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Flores Directorii Inqvisorvm

Bariola, Luigi

Mediolani, 1625

Propositionvm Earvmdem Qualitates Ab alijs Doctoribus explicatæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11434

PROPOSITIONVM

EARVMDEM QUALITATES

Ab alijs Doctoribus explicatæ.

*Quid est propositio
hæretica?*

EST assertio contraria fidei; facta à Christiano homine: Quod si concurrat pertinacia, tunc talem asserens propositionem erit hæreticus. Pertinacia verò est consensus deliberatus in errorem, quem certò scit esse contra doctrinam Ecclesiæ.

*Quid est propositio
erronea?*

Est quæ continet aliquid falsum, non contra fidei veritatem, sed contra doctrinam Ecclesiæ. Vel, ea est, quæ in materia fidei, & morum est contra rectam rationem, licet non manifestè, & apertè; sed vehementi sapientum opinione pugnat cum veritate fidei. Vel, ea est, quæ communi Sanctorum, & Doctorum sententiæ aduersatur, Can. lib. 12. cap. 11. vt qui negaret orationes speciales alicui applicatas, non plus ei prodesse, quam generales. Vel qui negaret

garet licere Fratribus mendicare.
Sunt enim eiusmodi veritates, quibus negatis non subuertitur fides, sed quatitur.

Quid est propositio sapiens hæresim?

Est, quæ prima verborum significatione, & prima facie sensum habet hæreticum; quamvis piè intellecta possit habere sensum catholicum. Illa verò manifestam sapit hæresim, quæ prima fronte præsert saporem hæresis manifestè. Si autem eadem propositio consideretur ex parte subiecti, tunc illa dicitur; quæ cum duplicem habeat sensum, catholicum, videlicet, & hæreticum, indistinctè, & absolutè profertur ab homine infide suspecto; Vel eo tempore, quod de tali re existunt hæreses. P. Aragon. 2. 2. q. 11. art. 2. Adde propositionem hæresim sapientem posse quidem habere sensum verum; quæ tamen non debet esse confictus, aut commentitius, sed qui ab Ecclesia, & Sanctorum explicatione sit receptus.

Quid est propositio malè sonās, & piarum aurium offensiva?

Est quæ continet absonum aliquid & absurdum, & indignum pijs, & religiosis auribus. Illæ autem piæ aures dicuntur, quæ penetrant intus auditæ propositionis sensum; & quæ de rebus fidei, & optimis moribus catholicè sentiunt: Vt, si dicatur: Graduationes, & Magisteria vana gentilitate fuisse introducta: Plures

O coniu-

210 Propositionum earundem qualitates

Quid est propositio temeraria?

conjugatos saluari quam clericos.

Quæ sine ratione vlla, aut auctoritate asseritur; Vel, Quæ insolenter nimium, & audacter sustinetur, contra Ecclesiasticæ modestiæ regulam. Vel, Quæ pugnat cum Decreto celebris vniuersitatis: Vt quod Beata Virgo non fuerit cum corpore assumpta: Quod Angeli sint corporei; vel quod non sint creati simul cum mundo corporeo: Diem iudicij ad certum diem vel annum certò futurum.

Quid est propositio scandalosa?

Quæ ansam, ruinæ, & erroris præbet pusillis, & præsertim pijs hominibus, licet aliquando possit esse vera: Vt enumeratio incommodorum auricularis confessionis ab Erasmo recensita, quæ magnum fuit toti Germaniæ scandalum. Item Indulgentias infrugiferas. Vitia Religiosorum in vulgus edere: Clerum vexare populum per Ecclesiasticas censuras. Dantes eleemosinam Fratribus Mendicantibus esse excommunicatos.

Quid est propositio schismatica?

Quæ diuisionem Ecclesiæ inducit.

Quid est propositio seditiosa?

Quæ in Ecclesia seditionis est occasio.

Quid est propositio blasphema?

Qua Deo, vel Sanctis irrogatur iniuria.

Quid est propositio iniuriosa?

Quæ alicui fidelium statui, illustri personæ, vel dignitati detrahit
quales,

quales, quæ contra Cardinales, & Monachos impij effutire solent.

Quid est propositio fauens hæreticis? Quæ personis, aut erroribus hæreticorum quoquomodo fauet; vt est hæc; Hæretici non sunt puniendi: & hæc hæretica quoque dici potest; nam hæreticos puniendos sanxere Concilia,

Quid est propositio periculosa? Quæ absolute, & generaliter dicit, licitum esse, & fieri posse id, quod non nisi vix ab aliquibus, & ex multis circumstantijs fieri potest: vt dicere, quod homo solus cum sola in lecto manere; aut diu cum mulieribus, conuersari licite possit. Itē, quod sine ieiunijs homo potest esse perfectus.

Notandum, quod si quis ita inordinate loquatur, vt eius inordinatio sit contra modum loquendi Ecclesiæ, quæ cum limitatione in rebus fidei statuit esse loquendum; hic iam innuere videtur, Ecclesiam non esse normam certam, & nunquam errantem in definiendo modos loquendi circa res fidei.

Obseruandum etiam ex Theologorum omnium sententia; hæreticos omninò occultos, nec excommunicationem incurrere, nec exterioribus pœnis afficiendos, id, inquam, verum esse de hæreticis omnino primò, & per se occultis, cum nullo modo naturaliter sciri possit, nec

212 *Propositionem earundem qualitates &c.*

probari, nisi per confessionem propriam, & spontaneam. E contrario verò Canonistæ, & Iuristæ arbitrantur hæreticos omninò occultos esse excommunicatos. Id enim intelligendum, quando non primò, & per se, sed per accidens sunt occulti; qualis est ille, qui hæresim mente conceptam, ore, & voce expressit, quam nemo audiuit; immò nec moraliter audire potuit; propter quæ in iudicio probari nequit: quia per accidens est delictum occultum, licet primò, & per se probabile sit.

(§)
(§)(§)
(§)(§)(§)
(§)(§)(§)(§)
(§)(§)(§)(§)(§)
(§)(§)(§)(§)(§)(§)
(§)(§)(§)(§)(§)(§)(§)
(§)(§)(§)(§)(§)(§)
(§)(§)(§)(§)
(§)(§)(§)
(§)(§)
(§)

INQUISITORES, AN PROCEDERE
possint contra Confessarios sollicitantes mulieres ad
libidinem in actu, vel circa actum confessionis, ante, vel
post; Praxis Archiep. Neapolitana cap. 81. Step-
hanus Quaranta in summa Bullarij, verbo Confessor, Ro-
driquez quæst. regul. tomo 1. q. 59. art. 4. & tomo 2.
q. 27. art. 3. Pegna 2. par. Comment. 81. Riccius decis.
369. Praxis Fori Ecclesiastici.

Quid est sollicitatio? **E**ST delictum patratum à Con-
fessarijs inducentibus, & i n-
terpellantibus mulieres penitentes,
ad actus turpes, & libidinosos, per
verba, nutus, signa, facta, tactum; vi-
delicet osculis, & tactibus impudicis
in actu Confessionis Sacramentalis,
vel circa illum, ante vel post confes-
sionem. Atque certum est punien-
dos esse pro tactu & signis, ac si ad
effectum libidinis peruenissent.

Quando committitur? Tunc dicitur committi in actu
proximo confessionis, quando tali-
ter fit hæc sollicitatio, vt redundet in
iniuriam ipsius Sacramenti Confes-
sionis. Et quamuis Confessarius so-
licitaret mulierem ad alia peccata in
Confessione; talis sollicitatio non
pertineret ad Inquisitores; quia ad
carnalia tantum fuit Inquisitoribus
reservata.

Quo tempore incipit sollicitatio? Quando pœnitens incipit confi-
teri, scilicet quando per verba, nu-
tus, scripturam, vel per alia signa

Q 3 deregit

pro-
trario
bitran-
os esse
elligē-
per se,
qualis
conce-
quam
raliter
n iudi-
r acci-
cet pri-

IN-

214 Confessarij sollicitantis &c. in confessione.

detegit sua peccata, ita vt possint in-
notescere Confessario, animo accu-
sandi se, & in ordine ad confessionem,
& absolutionem sacramentalem.

**Tris suspectus tantu
in ipso confessionis
actu?**

Henriq. lib. 6. c. 19. n. 8. Summæ mor.
Sanctum Officium habet suspe-
ctum Confessarium ad libidinem in-
ducentem penitentem in actu con-
fessionis, & similiter suspectum ha-
bet sollicitantem proxime confessio-
ni, ante vel post; cum reuera paria
sint aliquid fieri in actu Confessio-
nis, vel in continenti post. Et prop-
terea Bald. in l. r. n. 4. circa finem.
C. de opere libert. colligit, quod
quando aliquid debet fieri certo
tempore, intelligitur eo tempore
factum, quod est immediatè factum
ante, vel post. Et tunc dicitur actus
proximus confessioni ante vel post,
quoties ad alios actus extraneos non
recedit Confessarius; licet per ali-
quod temporis spatium duret solici-
tationis tractatus. Et quæ in conti-
nenti fiunt inesse videntur. L. Lecta
versic. dicebam. ff. de rebus credit.
L. Legem, C. de pact. Cap. præterea
de testibus cogend.

**Cur de hæresi suspe-
ctus?**

Sacerdos sollicitans mulierem mo-
tus ardore carnis; licet ex natura
huius actus, & sceleris carnalis; non
possit iudicari de hæresi suspectus,
tamen propter Sacramentum adiun-
ctum

Confessarij sollicitantis &c. in confessione. 215

Etum illi nequitiae sollicitationis, dignè præsumitur suspectus: quia malè videtur sentire de Sacramentis Ecclesiae; quod videlicet non fuerint instituta in medelam animæ: & quod licitum sit prophanare; prout fecerant Nouatiani, & Montanistæ, cum Sacramento Pœnitentiæ; Qui sanè confessionem iuebant, absolutio- nem largiebantur nulla pœnitentia iniuncta: & ideò pœnitentes, quia per locum, & ludum confessionem à se exigi intelligebant, grauius peccata celabant, paucis & leuibus tantum confessis.

*Quo suspicionis gra-
du?*

Suspicio, qua vrgentur Confessarij leuis est, & modica. cap. Accusatus. cap. Vt officium, de hæretic. in sexto. Simanca, de cathol. & c. cap. 50. num. 24. Albertin. de agnoscend. & c. quæst. 34. num. 46.

Hodie tamen de stylo Urbis, & Orbis, immo Apostolico decreto Confessarij suspecti sunt vehemèter, hinc compelluntur ad abiurationem de vehemènti, & transmittuntur ad Remum per quinquenniū, aut per septenniū.

*Sollicitans puerum erit
suspectus?*

Suspectus quoque Confessarius erit puerum sollicitans ad nephandum peccatum in confessione: cum eadem irreuerentiæ Sacramenti ratio militet in hoc casu. Crederem tamen Inquisitores fortassis procedere

Q. 4. ders

216 *Confessarij sollicitantis In confessione.*

dere non posse: quia id eis non competit Iure communi, vt patet; nec de consuetudine; cum in edictis nulla huius rei fiat mentio; nec ex priuilegio: cum in eo expressus sit tantum Confessarius foemina[m] sollicitans. Sed facta fuit per Sanctissimum Dominum Paulum Quintum declaratio, & extensio ad sollicitantes pueros, & ita practicatur vbique.

Quid ergo?

Utillissimum tamen Reip. Christianae esset, vt a Sum. Pontif. postularetur edictum extendi ad Confessarios pueros in confessione sollicitantes, quia vbi est eadem ratio, & omnimoda similitudo, debet esse eadem Iuris dispositio, etiam in poenalibus; quia tunc non dicitur fieri extensio, sed quaedam declaratio. *Glos. in c. i. de temp ord. in sexto. Panormit. in cap. Nihil. de elect. & cap. fin. de rescript.*

Ratio est, quia statutum in vno videtur statutum in altero, quando illa parificantur. *Glossa in cap. fin. de electione in sexto. Nauar. consil. 2. de purgatione vulgari, & de poenitentia dist. 1. Cap. poenae n. 2. & sequent.*

Quibus inter eris denunciare, & testificari?

Possumt mulieres hoc in casu, & denunciare, & testificari; quia actus iste sollicitationis aliter digni fieri non potest, cum nullus interueniat praeter Confessarium, & foeminam:

&

& duæ foeminae plenè probant delictum. Neque inconueniens est, vt duorum vicem subeat mulier, accusatoris videlicet, & testis. Non enim hoc fit peruersè, sed Christianæ religionis impulsu, per tex. in cap. In omni negotio de testibus.

Cur ille?

Quia quando versamur in occultis negotijs, & difficilis probationis minor probatio requiritur. Alex. in addit. ad Bart. in l. fin. ff. de quaest. tex. in l. Consensu, C. de repud. At in hoc casu, non modo difficilis est probatio, verum etiam omninò occulta; tum respectu loci, & temporis; tum etiam respectu Sacramenti; & propterea Salycet. in l. Testium C. de testib. docet; quod, vbi agitur de certa specie hæresis, duo testes probant, licet loco, & tēpore singulares. Quod tamen verū est, vbi sint cōeordes integrè, & contestes in specie hæresis, licet in serie, & contextu verborum singulares.

Nonne ad silentium obligantur eorū que in confessione tractantur?

Obligat arctius præceptum de integritate confessionis, quam de reuelando Confessore inducente ad actum libidinis; verum ab integritate confessionis excusatur quis propter indemnitatem propriam, quam Deus, & natura homini concesserunt; quando periculum vitæ, infamiæ, vel ingentis damni timeatur; sed non tenetur filere peccatum alterius

alterius propter eius infamiam, quando cedit in ruinam conscientiae eius, & redundat in perniciem boni communis, & religionis. Et ita non est verum quod ex genere suo, mala sit detectio peccati confessionis; quia ordinatur in eius bonum.

Confessarijs & pœnitentibus præcipi potest, ut talia delicta reuelent? Superiores præcipere non possunt Confessarijs, ut pœnitentes detegant: Iubent tamen pœnitentibus, ut delictum sollicitationis Confessariorum manifestent; quia crimen hoc est contra reuerentiam, & puritatem Sacramenti; quia ad illius occultationem, pro bono nomine Confessarij non tenentur pœnitentes; cum illis non incumbat sub sigillo Confessionis Sacramentalis.

Cur ita, cur agatur de occultis? Sollicitationis delictum in actu confessionis, vel illi proximo, non est occultum per se, & ex natura sua, sed per accidens, & ratione loci secreti, & confessionis: Neque tantum inhaeret animæ, cum in opere externo exerceatur; & ut delictum externum per testes comprobatum iuste punitur.

Cur idem in actu confessionis, & ante vel post? Quia in moralibus. Quod parum distat nihil distare videtur; Quare cum actus proximus confessioni, sit via & vltima dispositio ad ipsam confessionem; quod fit in illo actu proximo, factum censetur in ipsa confessione; Et quia eiusdem est ordinis,

Confessarij sollicitantis &c. in confessione. 219

ordinis, cum ea pari pœna meritò punitur delictū perpetrātū in actu proximo, ac si fuisset commissum in illa.

*Quæ requiruntur an-
tequā procedatur?*

Vt Inquisitores procedant contra Confessarios, prius constare debet de delicto per duos testes saltem fide dignos, qui deponant Confessarium in ipsius Sacramenti pœnitentię actu, vel proximo illi ante, vel post, filiam spiritualem verbis, vel tactu, aut factis impudicis sollicitasse.

Testes quales esse debent?

Qualitas testium maximè attendenda; an sint mulieres viles, & inhonestæ, reo inimicæ; iuxta tex. in cap. In literis de testib. de quarum vita & moribus, accuratè Inquisitores apud graues personas verbò tenus se informant, priusquam ad capturam, & Rei custodiam, cum voto Ordinarij, & Consultorum, qui vxorati non sint procedatur Rei qualitate, & delicti pensata.

*Quo pacto sententia
ferenda?*

Completo processu vocatis Consultoribus non vxoratis publicatur sententia coram Episcopo, Confessarijs, Parochis, ac Fratribus, & Religiosis personis.

Quomodo abiurabunt?

Debent Confessarij regulariter abiurare de vehemēti, & priuari confessionibus saltem mulierum: Et vbi relabantur, non pœna relapsorum puniendi, sed grauiori, cum eadem abiuratione vehemēti. Iuxta c.

Accus

Accusatus, de hæret. in sexto.

Quo iure proceditur? Inquisitores procedunt in hoc casu ex priuilegio Apostolico, videlicet Pauli IV. 1561. 16. Aprilis. Pij IV. 1564. 6. Aprilis. Clemen. VIII. 1592. 3. Decembris. Et ex Decreto Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Dominorum S. R. E. Cardinalium Generalium Inquisitorum Romæ 1597. Rodriq. vbi supra. 1612. de mense Aprilis, fuit Decretum à Santiss. D. Paulo V. monendos esse Inquisitores omnes, vt Confessarijs præciperent, quod cauerent ab omni, & quacûque sollicitatione, aliàs procederetur rigorosè contra quoscunque, ita apparet ex litteris Illustrissimi, & Reuerendissimi Cardinalis Arigonij, scriptis Reu. Patri Inquisitori Mediolani sub die quinta Maij eiusdem anni. Nunc autem extat Decretum felicitis recordationis Gregorij XV. vt infra.

(S)
-(S) (S)-
-(S) (S) (S)-
-(S) (S) (S) (S)-
-(S) (S) (S) (S) (S)-
-(S) (S) (S) (S) (S) (S)-

Extr
por
se a
adi
Lege
reti
bili
Est r
Lege
fuer
tem